

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRIGYZŐK EGYLETE, AZ ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egészévre 8 K. Félévre 4 K. Negyed-
évre 2 K. Külföldre egész évre 12 korona. Papok-, tanítók-,
gazdasági egyleti tagok- és közs. előjárónak egész évre 6 K.
a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 K. — Egy
példány ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-
többször közlésnél 4 fillért közzétesznek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenk in
egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **BETEGH PÁL** könyvkereskedése, könyvnyomató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adódnak.

Székely-Udvarhely nép- oktatásügye.*

(. . .) Nincs az országnak egyetlen városa, melyben a középiskolai tudományokat, aránylag annyi iskola (két főgymnasium, egy főreál-, egy feisőleány-, egy kö- és agyagipari szakiskola) terjessze, szebbnél-szebb palotákban elhelyezve, mint Székely-Udvarhelyen és ezzel szemben arczunkon szégyenpírral kell bevalljuk, hogy középoktatásunk ragyogó pantheonjai mellett, elemi iskoláink a lehető leggyarlóbb lábón állanak, népoktatásunk a legrendezettebb viszonyok között tengődik. Mert ime: ennek a 8000 lelket számláló városnak a hivatalos kimutatás szerint: 3-5 éves tankötelese: 217 fiu, 247 leány, összesen 464; 6-12 éves tankötelese 337 fiu, 318 leány, összesen 655; 13-15 éves tankötelese 158 fiu, 141 leány, összesen 299; azaz összesen 1418 tanköteles, kikből elenyésző csekély számu középiskolába jár, a többi 4 elemi iskolában, (egy községi fiu, egy róm. kath. fiu, egy róm. kath. leány- és egy ev. ref. leányiskolában, egy óvodában és egy iparos tanonciskolában) nyeri az elemi oktatást és nevelést. Ezen iskolák közül a két fiu- és a ref. leányiskola nemcsak célszerűtlen és alkalmatlan, szűk helyiségekben, de az egészségét tanítónak, tanítványnak egyaránt veszélyeztető zugokban van elhelyezve, beszorítva.

A város tehetségéhez mérten, jóakaratulag szándékszik gondoskodni az elemi iskolák elhelyezéséről, fenntartásáról, oly telerrel nehezedik azonban ez az amugy is tulságosan megterhelt adófizető polgárookra, hogy ez idő szerint a kölcsönvett 80,000 korona pénzből a saját telkén is csak a községi fiuiskolát tudja felépíteni és berendezni 200-250 növendék számára.

Nemcsak a szülők, de a város vezetője is aggódva tekint a város végén a régi barompiacztéren felépítendő községi iskola elébe. Mindenki tudja, látja, hogy ezen iskolaépítéssel a város népoktatási kötelezettségének csak negyedrészen s annak is gyarlón felel meg, de az adózó polgárok terhére kölcsön vett pénzen, ez az Isten áldása.

E pillanatban végezne a magyar kor-

* Szórol-szóra közöljük ezen megszívlelésre méltó cikket.

mány igazán nemzetmentő munkát, ha ezen 80,000 koronát átvenné és a város közepén állítaná fel és rendezné be, a tankötelesek arányához mérten.

Tajgó szívvel keli panaszoljuk, hogy e szegény város népoktatásügye 1896. óta csak tengődik, vajudik, de elrendezéséhez — ámbár az államosítást is egyszer megpróbálta — még ez ideig sem juthatott s kilátás sincs jobb jövőre, ha csak mindent meg-látó Miniszterünk nem tekint felénk is

Hogy az elemi iskoláinkba csak azon szülők gyermekei járnak, kik igyekeznek idejekorán beiratni, ez csak természetes dolog, mivel amugy is tulszűköltéssel küzdő iskoláink örvendenek, ha mentől kevesebb növendéket vehetnek fel, hogy ugy-ahogy elhelyezhessék őket.

Mindezen bajokra ólomsúlytal nehezedik azon szomorú tény, hogy a városnak iskolaépítő szándékát folyton nyugözik azzal, hogy minden lépését az utolsó fórumig folyamodják s csudálhatni-e, ha ezen, esztendő 6ta huzódó építési szándék nem ölt egyhamar testet

A községi iskola tanítótötestülete egy memorandumot adott be a múlt tél folyamán a képvisöltestülethez, melyben megismertette a városatyákat a gombaette, fertözö betegségeknek igen jó tanjául szolgáló szűk zúgokkal, a két év óta még mindig ideiglenes iskola-helyiséggel, mindezek daczára az iskolaépítés és ezzel kapcsolatosan az államosítási eljárás csak úgy halad, mint eddig, lassan, csigalépéssel. Pedig maholnap kidül egy rendbéli tanító és sokra megy azon növendékek száma is, kiknek egy, vagy más testi fogyatkozásuk keletkezett, az iskolában levő gyilkoló levegő romboló hatása és a szedett-vedett, rosz iskolai padokban kényszerült ülés következtében.

Esengve kérjük a közoktatásügyi Miniszter urat, ne engedje tovább így bünhödni ezt a szegény székely népet, annak jobb jövőt váró fiait és leányait, hafalmával, segítő kezével nyuljon feléje, emelje fel őt elestéből s hálás, örökre hálás lesz érte.

Küszöbön-áll a székely kongresszus; valószínűnek tartom, hogy ugy a népokta-

tásügy előadóinak, mint a kongresszus ezen szakosztályának vezér-elve az leend, hogy először a központi helyeket, a magyarság göczpontjait kell megerősíteni, ellátni jó népiskolákkal. A székelyföld gyúpontjait kell felruházni a tudományok terén messze világitó szövötnekkel, a melyek nemcsak mindenben követendő mintául szolgáljanak, de e magyar nemzet egyetemes erősségének is mindenkor hatalmas oszlopai legyenek. Hely központi hely anyavármegyénk székelyhelye: Székely-Udvarhely, melynek népoktatási viszonyai elrendezésére minden illetékes hatóságnak, humánus egyesületnek jóakaratu közremüködése ráférne, sőt égető szüksége volna reá. Epen ezért kerve-kérjük a székely kormánybiztost, Udvarhelyvármegye népoktatásügyének a székely kongresszuson előadóját is, vessenek egy futó pillantást ezen város népoktatásügyének nyomoruságos voltára és annak államosítás útján való elrendezéséhez hozzájárulva, azt kérjük, sürgessék, hogy azt a 80,000 koronát is, míg a részmuakába befektetné a város, meg lehessen menteni ezen ügynek elrendezésére. De különösen kérjük a város országgyölési képvisöljét dr. László Mihály urat, jöjjön le ide, tegye ezen ügyet tanulmányra tárgyává, ismerje meg azt itt a színhelyen és akkor mindenben kimerítő ismerfötést adhat a kormánynak, melynek jóakaratu támogatásában feltétlenül bizunk, ebbeli reménységünket csakis abba helyezzük.

Ime a székelység rabonbánjai székhelyének népoktatásügye, melyről mindenki azt hitte, hogy a legvirágözbb állapotában él, a legnagyobb rendezetlenségében tengődik, a lehető legnagyobb szükségekkel küzködik.

Elvi jelentöségü határozatok. A m. kir. közig. bíróság 1900. évi 2613. sz. határozata: „Törvényhatósági virilisták névjegyzéknek összeállításánál a nő és a kiskoru gyermekek államadója csak az esetben számítható be a férj javára, ha a nő, valamint a kiskoru gyermekek vagyonát kezeli és saját személyében is fizet olyan áltami egyenes adót, a mely a virilista-névjegyzék összeállításánál számításba veendő.“ A m. kir. földmivélésügyi miniszter 97.701-900. sz. határozata: „A vizjogi törvény 10. §-a a birtokosnak a területen fakadó víz felett csak területe határan belül biztosít szabad rendelkezési jogot; az illető területéről már befolyt víz felett azonban már a hatóság rendelkezik.“ A m. kir. belügyminiszter 17832-901. sz. határozata: „Feleség-ot egyletek vagyonának hova fordítása felett az

együt közgyűlése jogosult határozni. A község képviselőtestülete egyleti vagyon hova fordítása iránti intézkedése nem illetékes. Feloszlott egyletek vagyona kizárólag az alapszabályokban meghatározott célra fordítható."

Világnapló.

— május 29.

Hosszu várakozás után végre megjelent a hivatalos közlönyben az új kereskedelemügyi államtitkár kinevezése. E szerint dr. gróf Wickenburg Márk a magyar általános hitelbank igazgatóját nevezte ki államtitkárnak. Öfelsége. A közoktatásügyi miniszter körrendeletileg értesítette az összes államépítészeti hivatalokat és tanfelügyelőségeket, hogy a legközelebbi időben számos új népiskolát építtet, melyekre vonatkozólag az államépítészeti hivatalok munkáját veszi igénybe. A magyar delegáció pénteken folytatta a hadügyi költségvetés tárgyalását. Szombaton pedig az egyesült négyes albizottságnak a megszállási hitelről szóló jelentését, valamint a pénzügyi albizottság jelentését tárgyalták. A főrendiház május hó 27-én ülést tartott melyen a bosnyák vasutak javaslatát tárgyalták, melyet változatlanul elfogadtak. Stadler szerajevói érsek a szent Jeromos intézet dolgában erős kirohanást intézett a pápa, monarkiaunk és különösen a magyarok ellen. Ennek következménye volt, hogy Stadler ur ad audieendum verbum volt cizálva. E megfenyítésnek volt is eredménye, mert tanadását az utolsó betűig visszavonta.

Szerencsére nem veszélyes lefolyású merényletet követett el egy Guerriero Vincenzó nevű az olasz király ellen. A király és királyné a palermói mezőgazdasági kiállítás megnyitására utazott. Mialatt a vonat az arzenál előtt állott Guerriero két követ dobott a vonatra. A tettest azonnal letartóztatták. A burok békétárgyalása még ma is a bizonytalanság keretében folyik. Egyik hír azt állítja, hogy a tanácskozásokat már meg is szakították, míg egy másik londoni hír azt mondja, hogy a béke biztosítva van, mert az angol király a koronázás alkalmából nagy engedményekre hajlandó. A nyugat indiai szigetek fölött még mindig a pusztulás gyászfatyola borong. A P-lée és még több más tüzlányó allandóan háborog Newyorki távirat szerint vasárnap iszonyu vihar dühöngött a szigetek felett s a Pelée öt izben kitört. A belgaválasztások végleges eredménye szerint az új kamara 96 szabadelvű, 34 szocialista és 2 keresztény demokrata képviselőből áll, a kormány többsége 26 szavazat.

A fenségesről.

— Irtá: Nosz Gusztáv. —

(5-ik folyt. és vége.)

A félelmetes akkor éri el tetőpontját, ha vele szemben az ellenállás absolute lehetetlen, azért itt a félelmetes dermesztőleg hat. Ezek azok a tünemények, melyeknek megsemmisítő hatalma merő ellentétben van az emberi erő határaival. Így pl. Julius Caesarjában Caesar szellemének megjelenése következő szavakra fakasztja Brutust:

Isten vagy angyal, ördög vagy mi vagy? Mitől fagy vérem, felborzad hajam.

A vad, ellenállhatatlan hatalomban minlig daemoni erő van.

Az emberi szenvedély, az erős akarat tulajdonsága is ilyennek lép fel. Ilyen például a szerelem is. Ez esztetikai magaslatra juthat, ha törekvéseiben az egész világ ellen kikél, ha más kötelekeket tép szét, mint pl. a Romeo és Juliában.

A becsvágy szenvedélye Themistoklesben, kit Miltiades babérjai nem hagytak nyugodni, szintén fenséges; III. Richárd uralomvágya hasonlóan fenséges, mert az angol trónért képes mindent kockáztatni és a mi utjában van, lábbal tiporni.

Mindezek a példák mutatják, hogy esztetikailag véve nem szükséges, hogy a cél, melyért az ember mindent áldoz, feltétlenül erkölcsi és nemes legyen. De természetesen nem zárja ki azt, sőt fokozza értékét. Így pl. a hazaszeretet Leonidasban, a hősiesség Hunyadiában, Zrínyiben stb. nemesak fenséges, hanem magasztos is. A hősiességet v. heroizmust más irányban is felismerhetjük, t. i. a türelemben, a balsors elszívásában. Niobe alakja, szenvedése a legnagyobb mértékben fenséges.

A fenségesnek legmagasabb foka az, mely még a hősiesség fölé emelkedik, úgy hogy vele szemben a hősiesség is eltöpreng és megsemmisül. A fenségesebb képzelet tehát szükségképpen a hősiesség megsemmisítésében jelentkezik. Ezt a fenséges véget a tragikum szóval jelöljük meg. A tragikum hatalmának ezt a szükségképeni karakterét sorsnak nevezzük.

Tragikusnak tűnik fel előttünk, ha egy külső adományokkal, szépséggel, testi erővel, gazdasággal, tekintéllyel bíró alánynak bukását látjuk a sors hatalmával szemben; erre vonatkozik Schillernek az a mondása: A szépségnek is meg kell hallnia. De ez a tragikum még csak természetbölcsészeti értelemben, nem pedig etikai alakjában jelenik meg. Az igazi tragikum akkor érvényesül, ha mint szellemi erő, az erkölcsi hatalom jellegével lép föl. Ez akkor történik, ha az egyén bünt, vétet követett el és ezáltal megsérti az erkölcsi világrendet. Ezért bünhődnie és szenvednie kell. Hogy e bűnnek nem szabad aljassnak lennie, hanem, hogy csak egy kiváló ember, emberi gyarlóságából természetesen folyó hibáján kell alapulnia, az magától értetődik és kell, hogy erély és határozottság által tünjen ki. A bünhődés épen az által nyeri etikai becsét, hogy nem a külső körülmények találkozásának tudandó be, hanem mint büntudat az emberi lélek bensejében találja kuforrását. Különbséget kell tennünk a tragikum formái között, a mint azt egy régi görög drámában, tehát antik értelemben látjuk és a között, s mint azt egy modern szomorujátékban nyilvánul.

A görög drámában a sors, a fatum, vagy u. n. moira ott lebeg az ember fölött; az ember tehetetlen vele szemben, egyéni elhatározása nem jut és nem juthat érvényre. Oedipus megöli atyját a nélkül, hogy azt tudná. Természetesen ezért bünhődnie kell. Egészen más a tragikum modern formájában. Itt kizárólag a hős egyéni elhatározás a döntő; sorsának rugói ott vannak saját kebelében s ő mint egyén felül akart emelkedni a közön, a világrenden; ellentétbe helyezi magát ezen erősebb hatalommal és azért kudarcot kell vallania, buknia kell és ez a bukása a tragikum.

De ne folytassuk tovább.

Ezzel eljutottunk a fenséges körének tetőpontjához és fejtegetéseim befejezéséig.

Befejezésül még egy heroizmust kívánok fel- említeni mélyen tisztelt közönség, azt, a mely bár esztetikailag véve nem az, physikai tekintetben pedig tényleg annak nevezhető; értem a heroizmust, a melylyel hosszas fejtegetéseimet végig hallgatták. Én azt mondtam, hogy a fenséges szemlélete megnyugtatólag és felemelőleg hat, ezzel szemben meg Önök azt gondolják: jó, elfogadjuk, de a fenségesről szóló felolvasás nem akkor nyugtat meg és emel föl, ha az ember végig hallgatja, hanem akkor, a mikor véget ér.

Tan- és nevelésügy.

Képek mindenünnen. A hazafias érzést, a magyarság szeretetét, a szép és művészet iránti érzéket már a gyermek lelkében fejlesszük. Az iskolában, a családban, a gyerekek játékában, szórakozásában mindig ezek a szempontok vezessék a tanítót, a szülőt. A gyermek végtelenül fogékony, a mit elplántálunk a lelkében, annak a gyümölcsét élvezzi, ha ifju, ha férfi lesz belőle. Művészi kézzel, gondnal és szeretettel megcsinált képekből áll ez a gyűjtemény, mely „Képek mindenünnen” czímen most indult meg. Gyűjtésre, szemléltetésre való, a magyar gyermekvilágnak, ifjuságnak. Ami képet csak ismerünk eddig ilyen irányban: préselt kép, levonó kép stb. mind külföldi, nagyobbára izléstelen — és mindig idegen szellemet terjesztő reprodukciók. A „Képek mindenünnen” magyar művészek rajzából áll, művészi reprodukciókban, kitűnő jellemző szöveggel, hazafias, nemesítő, tanulságos tartalommal. Eddig 8 lap jelent meg a következő csoportokkal. 1. Mesék-Regék, 2. Történelmi helyek, várak, 3. Pásztorélet, 4. A kenyér, 5. Házi állatok, 6. Katonák, 7. Földrajzi képek, 8. Történelmi arcképek. Milyen szép például a „Kenyer” című lap és milyen tanulságos, kedves és nemesítő az egyes képek alatti szöveg. És ilyen 6 kép, vagyis egy lap ára csak 2 fillér. Maguk a képek olyan jellemzők, olyan gondnal vannak reprodukálva, hogy a legdrágább iskolakönyvekben is alig akadunk párjukra. A képek Leitner M. L. és fia budapesti papir- és írószerkereskedésében, valamint minden hazai könyv- és papirkereskedésben kaphatók.

643—1902. tf. szám.

Valamennyi állami, államilag segélyezett községi felső- és elemi iskolának.

Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur ó nagyméltósága f. évi február hó 3-án '93.558. sz. a. kelt körrendeletével a dr. Havas Gyula szerkesztésében megjelent „Magyar Pestalozzi” című paedagogiai heti lapot, mely a gyakorlati nevelésnek, a jellemképzésnek és családi nevelésnek már eddig is kiváló szolgálatot tett s ekép jeles segédeszköznek bizonyult a nevelésre hivatott tanítók és szülők kezében egyaránt; minden fokozatu állami-, államilag s községi népoktatási tanintézetek tanítóinak, iskolai hatóságainak megrendelésre a legmelegebben ajánlani méltóztatott, sőt azt is kijelentette, hogy a hol e célra a beiratási díjak fedezetet nyújtanak, a lapot a tanítói könyvtár részére meg kell rendelni. Ó Nagyméltósága rendelkezése közlése után meg vagyok győződve, hogy tankerületem minden iskolája és tanítója siet meg-szerezni nzen hasznos közlőnyt, mely az általános nevelési feladatokon kívül az iskolák, a tanítók s tanügyi hatóságok ügyét mindig a legmelegebben felkarolta és sikeresen szolgálta. Ily körülmények között felhívom t. Czimet, hogy a meny-nyiben eddig meg nem tette volna, a „Magyar Pestalozzi”-ra fizetessen elő iskolájával; hatósága és a közönség körében a legbuzgóbban hasson közre, hogy ezen heti közlőny megynkben megérdemelt támogatásra találjon, hogy így e közlőny értékes utmutatásából s fejtegetéseiből a lehető legszélesebb kör levonja a hazafias nevelési tanulságot. A mennyiben pedig az idej költségvetésben már nem volna a megrendelésre fedezet, az előfizetési díjról a jövő évi költségelőirányzatban gondoskodjék. Minthogy pedig ebbeli eljárásról tájékozni kívánom magamat: felhívom, hogy annak eredményét a folyó tanév végéig hozza tudomásra. A „Magyar Pestalozzi” előfizetési díja 8 korona. Ugy ezen összeg, mint az esetleges bejelentés e lap szerkesztőjéhez dr. Havas Gyula ny. kir. tanfelügyelő urhoz Ujpestre „Thököly-utca 1-ső szám” küldendő. Székely-Udvarhelyt, 1902. május 27. Sziklay P. Gyula, kir. s. tanfelügyelő.

Egyházi élet.

Konfirmációs emlék.*

(Irt: Demeter Dénes h-karácsonfalvi unitárius lelkész. Megjelent — mint főbizományosnál — Beth Pál könyv- és újságkiadó vállalatában — Székely-Udvarhelyen — 1902-ben. Ára füzve: 60 fillér; díszes, aranyozott vászonkötésben: 1 K 20 fillér.)

(Folyt. és vége.)

A tárgyak megválasztása helyes felfogásról, kidolgozása költői lendületességről, a tárgy szertartásáról tesznek bizonyosságot.

A könyv beosztása a következő:

Családkönyvi lap.

Előszó (ajánlás.)

I. Imák, fohászok.

II. Képek egyháztörténelmünkéből.

III. Hitelveink és szertartásaink.

IV. Ünnepeink.

V. Püspökeink névsora.

VI. Zárzó.

Már maga a kezdeten levő „családkönyvi lap” gondolata is helyes érzékre vall. Hiszen ott a szülők születésének és házasságának; a gyermek születésének és konfirmálásának ideje lesz bejegyezve a konfirmáló lelkésze által; s ha egyébként nem, már csak azért is elő kell vétecsék néha-néha a kis emlékkönyvecske.

Az előszó — itt helyesebben: ajánlás — alapos. Röviden és mégis kimerítően van körvonalozva ebben a könyvecske czélja, haszna, szükségessége.

Az imák között van reggeli, estvéli, bűnbánati, templomba menetkori, kijövetelkori, urvacsorai, étel előtti, étel utáni, szülőkért, hazáért való ima; árva imája. — S van nemcsak prózában, hanem versben is. — Általában kifejező, hangulatos imák.

Mutatványul álljon itt egy részlet a „reggeli” imából:

Elmult az éjszaka,
Uj nap derült reám
Jóságod tündöklik
A nap tüzsugarán.
Megujult, erőt nyert
Növény, állat, ember,
Téged dicsér atyám!
Minden ékes nyelvvel:
A madár dalában,
Virág illatában,
Gyermeked imában
Szent nevedet áldja,
Hogy vigyáztál rája.

Ne hagyj e napon is
Segedelmed nélkül;
Szálljon le áldásod
Egeid egébül,
Hogy az igaz munkázt
Ne epossze szükség;
Ne duljon népeden
Halál, veszély, inség.
A madár dalában,
Virág illatában,
Gyermeked imában
Kéri segítség . . . .
Hallgasd, oh hallgasd meg!

Az imák után következnek azonban az a rész, a melyet e könyv fénypontjának is nevezhetünk, de a mely mindenetre leginkább teszi szükségessé a minék — minél szélesebb körű — elterjedését. Az foglaltatik ugyanis ebben egyfelől, — tömör kivonatossággal — a mit még ma is — aránylag — nagyon kevesen ismernek, t. i. az unitárius egyháznak három és félszáz éves története; másfelől pedig az, a mit annál többen tévesen ismernek, t. i. az unitárius hitelvek és szertartások rövid foglalata.

(Folyt. köv.)

Különfélék.

— **Ünnepjait** városunkban is méltó áhitattal ünnepelte meg a róm. kath. egyház csütörtökön. Az ünnepi szent-miséjét Jung Cseke Lajos apát pontifikálta, míg a népes körmenetet Sebestyén Mózes zetelaki esperes vezette.

— **Ipari és Gazdasági Hitelszövetkezet** alakítása, illetve a meglévő Hitelszövetkezetnek átalakítása czéljából gyűlt össze ma (vasárnap) d. u. 3 órakor, a helybeli polgári önképző és segélyező egyesület (régí városháza) nagytermében városunk iparos közönsége, hogy a „Mindnyájan egyért és egymindnyájáért” magasztos elvből kiindulva oly intézményt létesítsen, mely sanyaru viszonyait hivatva lesz jobbra fordítani. Vajha egyértelműleg, egyakarattal, székely testvéri szeretettel sikerülne „yőzelemre juttatni azt az eszmét, mely messzekiható s iparos polgáraink jelen körülményei között: egyedüli mentő és segítő eszközü kínálkozik! Hiszünk és reméljük, hogy iparos polgárságunk tömegesen részt vesz a közgyűlésen s — ha esetleg szükség lenne — megvédelmezi érdekeit bárkivel szemben.

— **Deréki Antal** 35 éves írói és színészi működésének jubileumát május 27-én igen szép ünnepséggel illette meg Seps-Szentgyörgy város közönsége s Micsey F. György színtársulata. Ezzel kapcsolatban színe került a jubilans legújabb darabja: „A szent-Annató boszorkánya” cz. eredeti székely népszínmű 4 képben, melyhez a zenéi részeket és székely dalokat Kelemenné Zathureczky Berta írta. Részünkről is gratulálunk az érdemes írónak, színésznek és kitűnő színházi rendezőnek ezen ünnepeltetése alkalmából s őszintén kívánjuk, hogy hosszúra nyúljon élete és szeresse továbbra is a székelyeket, a kik azért mindig hálásak lesznek.

— **Uj ipartelep.** Parajdon Paget Olivér és Stein Izsák vízerőre berendezendő esztergafűrész és műbutorkészítő telepet létesítenek. Az építkezések már javában folynak s a telep a Székelyföldön eddig valóban nélkülözött új iparágat honosít meg és érdemes az illetékes körök legmesszebb terjedhető pártolására.

— **Próbamozgósítás.** Ritka látványt nyújtott mult heten a helybeli katonaság próbamozgósítása Hosszu kocsisorban, teljes felszereléssel vonultak ki a szekerészek. A gyakorlat jól sikerült és Salis Samaden Rezső báró tábornok, dandárparancsnok pénteken délután visszautazott székhelyére Kolozsvárra.

— **Székelykeresztúri színészet.** Gáspár Jenő színtársulata az elmult hetet is Székely-Keresztúron töltötte. Vasárnap a „Subanczot” adták, melyben Ferencziné eleven, pajkos suhancz volt, dalait többször megismételték. Hétfőn a Pálholy ment, melyben Ferencziné, Gáspár Kálmán és Jenő tüntették ki magukat. Kedden a „Gésák”-ban Ferencziné mimozája igen sikerült volt. A bájos Gáspár Málka ezuttal mint énekesnő aratott tapsokat. Gáspár Jenő Vuncsija állandó jó hangulatban tartotta a közönséget. Szerdán a „Sasok” Guthy és Sipulusz vigjátéka ment igen sikerült előadásban. Kis Gáspár Iluska kedves Maxi volt, nyílt színen is megtapsolták. Hilley (Bukics) és Váradi (Sas Barnabás) sikerült alakok voltak. Csütörtökön „Ocskay brigadéros” előadására a Horváthné terme szorongásig megtelt. Erdélyi Ocskayja igen sikerült alakítás volt. Siménfalviné Dilija sikerült maszkiával és megrázó kitéréseivel könnyekre fakasztott. Váradi (Szörényi százados) meggyőző páthosszal játszott. Igaz volt Gáspár Jenő Pybsrje. Általában ez az előadás egyike volt a legsikeresebbeknek. Szombaton a közkedveltségnek örvendő Gáspár Málka jutalomjátékára „Pillangó kisasszony” és a „Robinsonok” került színe, igen jó előadásban és nagyszámú közönség előtt. Vasárnapra „A mit az erdő mesél” és kedde a „Szulamith”-van kitűzve. Örömmel jegyezzük meg, hogy Gáspár Jenő társulata nagy hálára kötelezte Keresztúr és vidéke közönségét, hogy nagy áldozatok árán művelészetben részesítette. Még csak pár előadás lesz és Keresztúr magát tiszteli meg azzal, ha a társulatot méltóképen pártolja.

— **Fogorvosi műterem.** Dr Székely Kornél száji- és fogbetegségek szakorvosa — mint jeleztük — városunkba érkezett. Szabadalmazott fogorvairól és működése köréről szóló, lapunk mai számában levő hirdetését ajánljuk m. t. olvasóink figyelmébe.

— **Farkasok** garázdálkodnak Szenkirály községben. Alig van éjszaka, melyen a községben látogatást ne tennének s néhány barány áldozatul nem esnek Valóságos rettegésben tart-

ják már a község gazdáit, kik egész éjszakákon át virrasztanak puskák- és vasvillakkal fölfegyverkezve — eredménytelenül. Jó volna egy kis hajtóvadászatot rendezni a túlságosan megbátorított ordások elejtésére.

— **Csodás eredménynek** nevezhetők a gyógyítás terén azon sikerek, melyeket a csusz és köszvényes betegek érnek el a hirneves Zoltán-féle kenőccsel. Oly betegek, kik évek óta különböző szereket és gyógyfürdőket eredménytelenül használtak és kísérleteket tettek e csodásnak nevezhető szerrel, meggyőződtek arról, hogy a Zoltán-féle kenőcs csusz- és köszvényes bajok biztos gyógyszere. Városunk lakosai közül is már sokan dicsekedhetnek azzal, hogy e szer adta vissza nem remélt egészségüket, melegšanu levelekben mondtak köszönetet e szer készítője Zoltán B. budapesti gyógyszerésznek, kinél mint egyedüli készítőnél kapható üvegenként 4 koronáért.

— **A székelykeresztúri Székely-Társaság** június 4-én este 8 órakor a Nagy Ferencz-féle vendéglőben ülést tart. Targyalás alá kerül Székely-Keresztúr monographiájának magírása és egy E. M. K. E. és gazdasági könyvtár létesítését célzó indítvány.

— **Nyári mulatóhelyünket,** a Koronkay-keretet ma (vasárnap), Sándorka zúnekarával Sándor István vendéglős ünnepélyesen megnyitja és végre a sok kellemetlen időjárás után, szalad levegőn mulathat közönségünk. Sándor István jóhírű konyhával és megfelelő borokkal és sörökkel rendelkezik s nem kimélve áldozatot, kellemes szórakozásokat fog nyújtani közönségünknek, a mennyiben — értesülésünk szerint — Veress Sándor művészársulatát több előadásra sikerült megnyernie. Veress daltársulata jelenleg a székely fővárosban tartja előadásait s ide e hó 8-ára érkezik. Az előkelő társaságot ajánljuk közönségünk pártolására.

— **Fürdővendégek figyelmébe.** Tévedések kikerülése végett felkéretnek az igen tisztelt fürdővendégek, hogy a kik a „Lobogó”-fürdőre szándékoznak jöni, azok a kellő felvilágosítás megadása végett forduljanak szentkeresztbányai Lázár Albert fürdőbérletőhöz, a „Homoródra” szándékozó vendégek pedig székelyudvarhelyi lakos Gáspár Sándor fürdőbérletőhöz. Sz.-Oláh-falván, 1902. május hó 24-én. Menyhárt János, kjegyzó.

— **Állandó központi fogműtermet** nyitott a Székelyföld részére városunkban Fodor L. Lajos fogspeczialista, aki közelebből közönségünk megelégedésére működött Székely-Udvarhelyt. Mai számunkban közölt ezirányu hirdetését. Közfgyelemben ajánljuk.

— **A székely kamara közgyűlése.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara f. évi május hó 16-án saját helyiségében rendes, teljes ülést tartott a tagok szép számu részvétele mellett. Az ülést Tauszik B. Hugó kir. tanácsos, elnök vezette. Gyűlés elején meleg szavakban emlékezett meg az elnök a m. kir. kormány azon közelebből nyilvánossá vált tényéről, hogy a székelyföldi viszonyok javítása érdekében megindult akció vezetésére Sándor János Kis-Küküllő- és Maros-Torda megyék, valamint Marosvásárhely sz. kir. város főispánját kormánybiztossá nevezte ki és indítványozta, hogy ezért a földmívelési kormányt fölrítatilag üdvözölje a kamara. Bejelentette továbbá a keresk. tárca vezetésében Hegedűs Sándor lemondásával és Horánszky Nándor halálával beállott változásokat. A gyűlés főtárgyát különben a kamara 1901. évi zárszámadása képezte. E szerint a kamarának a mult évben 23368 K 29 f bevétele, 23261 K 66 f kiadása és 106 K 63 f pénzmaradványa volt. A mult évben összesen 20.075 K 17 f illeték folyt be; hátralék erről az evről 9975 K 95 f, tehát a befolyt összegnek csaknem fele. Furcsa világot vetnek ezek a számadatok a székely kamara pénzügyi viszonyaira. Nagyon szűk keretben mozoghat, jöllehet az ország egyik legnagyobb gondozást váró része, a Székelyföld tartozik kerületébe — van a kamarának házalapja (1914-82), kiállítási alapja (124-60 K), székely ipari segély alapja (7403 95), kereskedők esti tanfolyam alapja (120-24) és Erzsébet alapja (215 63). Mindegyike is elenyésző csekélység ahoz képest, amint

czélokak akarnak vele szolgálni. A zárszámadás rendén sok szó esett az illetéknek a viszonyokhoz mért csekélységéről, a kamara missiójáról, melyben az anyagi viszonyok miatt akadályozva van s a hátrálékok nagyságáról, végül a zárszámadást elfogadták és a felmentvényt megadták. Nagy visszatetszést szült a teljes ülésben azon bejelentés, hogy Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter a szegény székely fiuknak országszerte minden pártolt ipari kiképzésére az eddigénél minden méltányosság dacára sem nyújthat nagyobb támogatást és tudomásul vette, hogy a kamara jelen viszonyok között újabb elhelyezéseket nem eszközölhet. Többek hozzászólása után és arra való tekintettel, hogy a mostani inséges időben jóval több az elhelyezésért folyamodó székely fiu, mint eddig, a kamara ujabban is kéri az ügynek nagyobb támogatását és pártolása céljából a székely kormánybiztos is megkeresi. A marosvásárhelyi kőműves ipartársulatnak az állami vasúti munka megosztása tárgyában beadott folyamodványát pártoló felirattal támogatták és a székely kongresszus rendezése tárgyában a kamara elnöksége által tett intézkedéseket jóváhagyással vették.

— **Palotásy 101 magyar népdal gyűjteménye** — mely már régebb idő óta nem volt kapható — új kiadásban jelenik meg Nádor Kálmán zenemű kiadóval. Ezen újabb kiadás többnyire oly dalokat tartalmaz, melyek hasonló gyűjteményben még nem jelentek meg. A „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalához e hó 10-ig beérkező megrendelések 3 K helyett 2 K 50 filléres árkedezményben részesülnek. Azonnal 3 koronáért kapható

— **Nyilvános számadás.** Nehai Balog István kir. s. tanfelügyelő siremlékére adakoztak: 240 sz. iven: Diószeghy Samu 2 K, Hoffmann Sándor és Leichtner Gyula 1—1 K. 262 sz. iven: Bodrogi Sándor 2 K. 236 sz. iven: Hargita Nándor és Strohoffer Béla 1—1 K, Pilleh L. 80 f, Harmath Ödön és Maráth J. 70—70 f, Jancsek József, Halbach Jakab és Köbéri Ferencz 50—50 f, Huber Antal 40 f és Spaller József 30 f. 36 sz. iven: Vitálsiné Bartalis Ilona, Kovács K., Sebestyén Ella, Damó Dénes, Bartos Dénes, Csiszér Zsigmond és Kekucs György 1—1 K és Orbók Gyula 50 f. 291 sz. iven: Wargha Anna 10 K, Péchy Lajos és Wargha Janka 8—8 K és Wargha Jenő 4 K. 12 sz. iven: Tályán Imre 1 K 50 f, Tamás István 1 K, fancesali iskolás gyermekektől 80 f, Sebestyén Antal 50 f és fancesali hívektől 24 f. 235 sz. iven: Gönczi Lajos és Olasz Gyula 2—2 K, Fejes Áron, Félgyházi Antal, Szabó András Ravasz Árpád, Veress Aladár és Kovács Dániel 1—1 K. 25 sz. iven: Lőrincz András 1 K. 106 sz. iven: Paál Sándor, Jakab Albert és özv. Miklósi Károlyné 1—1 K, Szabó Sándor, Sándor Mózes, Vári András, Felszegi Farkas, Vékás Mózes, Dávid Izsák, Bálint Lajos, ifj. Török János, ifj. Sándor Samu 20—20 f és Sándor Albert 10 f. 184 sz. iven: Oklándi áll. isk. gondnokság 4 K, Bedő József és Bedőné Szigethy Ilona 2—2 K, oklándi isk. gyermekektől 6 K 10 f. 212 sz. iven: Kis Tamás 1 K. 211 sz. iven: Tarsafalvi Albert 1 K 20 f, Sándor Mariska 1 K és N. N. 50 fillér. 42. sz. iven: Szegedi Károly és Mirtse Dénes 6 f, alsósófalvi iskola II. és III. oszt. növendékei 50 f, Goldman Adolf 30 f, Kálmán Albert, Biró D. Sándor, Keresztes Lukács és Zárgu Géza 20—20 f. 162 sz. iven: Orbán Imre 2 K, Ferencz József, Kovács Domokos, Ferencz Dénes 20—20 f, Zágoni Ferencz, Csiszár M., Major Dénes és Nagy Ferencz 10—10 f. 24 sz. iven: Konesagh Ignátz 2 K és Benedek József 1 K. 289 sz. iven: Majláth G. Károly erdélyi püspök 10 K és Jung-Cseke Lajos apát-főesperes 4 K. 210 sz. iven: Kisgyörgy Sándor esperes 2 K, 197 sz. iven: Jánó Sándor, Zsarnoviczky Gyula 1—1 K Torday Vilma és László Gyula 50—50 f, Wargha Gizella 36 f, Kolumbán Pál és Bartha János 20—20 f, a szaldobosi isk. növendékektől 1 K. 24 f. 66 sz. iven: Fazakas Dénes 2 K, Hirsch Izsák 1 K, N. N. és izraelita

hitközség 40—40 f. A b.-ujfalusi áll. isk. növendékei 52 f és Szalontai Albert 50 fillér. Székely-Udvarhelyt, 1902 május 15-én. Poppov Péter kir. tanfelügyelői tollnok.

Rendős János főbíró ur levelei.

II.

Tekintetős Szörköztő Ur!

Hát hogy a tek. ur bécerasztót a mutkó zujságjába, aszt igón szépön köszönöm. Nem tudom más rétam küjel olvasta é levelemöt, de aszt monhatom, hogy én mijóta nyomtatásból látom a zén tudományomot, hát erősen hiszöm, hogy a tek. főszogabiró ur jól választot, a mikó ingöm tött főbíró-

nak. Eccő-máccó réja is kopantok homlokomra és aszt mondom, hogy it észvan! it van a falu esze! Node nem dieseködöm, metha eccő letészön ebbő a diszös hivatalból, hát akkő máshoz kerü a falu esze. A mutkó sok mindenrő beszétem, sok szót egybekevertem, de most is megismétlök abbó valamit. Esőben is a főszogabiró urékhoz szöllok. Nem tudom, megszüvelik ezök a zurak egy-egyszörü székőjembőr beszégyit, de ha igón, ha nem, még is megkéröm igón szépön. hogy a törvént velünk tartásak meg Törvént hozot a vármegyere aró, hogy a fogadók ájtáját vásárnap és ünepökön a meghátározot órakba beke zárni, de eszt a törvént tám suhut se tárcsák meg. *Hállánánk csak egy kemén poroncsolatot mü bírók és a fogadósok is, sujtánának csak nekünk is, meg a fogadósoknak is a fejühöz néhan pöngő büntetést, ecéribé megtudnók, hogy a törvént tisztöni ke.* Én aszt hiszöm töben lépnök bé a templom küszöbjét, ha a koresomáét ünepökön muszaj vóna ekerüni. A kösségháza odálán és a koresoma fálán, ammelet, hogy házan-ként is ekene jártni, jól megferne a za szogabirói poroncsolat egy kalap alatt, met az is kihágás, nyakát szekhetnek a lakodalombokba való lövödözésöknek is. Nekünk szépön héjáha beszének a szogabiró urak, a székőj sok tekéntetbe ojan, mind a vot Baka pap kábálája, ki a Baknya alatt ojan szépön kérte: gyüte sárga, gyü kifele, hogy a zisten ágyon meg, gyü, metha nem mészsz, soha se örünk bé Udvarheré. De biza nem inönt. Henem ekközbe oda érközöt a pap megyebirója és aszt monta: agya csak aszt a gyeplöt a zén kezembe tisztetlős ur, met mingyá mönyön. Eszt imácsesága nem lehet ehajtani, soztán oiant büllentöt reá, oiant káronkodot, s ugy megijedöt a kabala, a mikó a kirisztusa felé kezdöt járn, hogy egybe küen vót a Baknya tetön. Hát velünk is így ke töni, s akkő nálunkná nincs job nép e széjös világon

Én tudom, metha eccő-máccó megporoncsolom, hogy eszt a hidat, vsj azt a zutat megke csináni, hát kiáthat a zén hütösöm egész eszten-dejig is, még se ál ki egy teremöt lélök se, de ha csak egyetlen eccő keveröm belé a poroncsolatba a szogabiró nevit, hát mönyön mintha szöme se vóna. Én nem hizelködöm a mikó aszt mondom, hogy a jó röndek az gyeplöje a szogabiró kezibe van, s ha ő suhant egyet, ugy mönyön mindönki, mind a siménfali Boka pap kábálája. Csak poroncsoljanak nekünk a szogabiró urak és meglásák, hogy a székőj jószüvel töszön mindönt, ha muszaj.

E szüves kérésön küjel megbeszégötöm, hogy mijen vót a gázdásági egylet által csinát bornyu vásár Udvarhejön április 23-án. Hát abbiza erős-

sen dárága vót. Én igaz, hogy nem vöttem, met egyik-másik mindég rea toromfot a zén igérotömré hol egy koronát, hol kettöt, s így nem tutam megbornyuzni, de nem is bánom, met erősen dárága vót. Miétt vót ojan dárága? Azétt met a vásároló bizocseság pájtárá-pajtára mönt s ugy szokotata éssze. Hát azokat gondolatom szérent nem pájtán, hanem vásáron kéne éssze vöni s oztán nem akákinek adnie, hanem esősorba azoknak a zégyleti tagoknak, kirö mindönki tугya, hogy a márhát nem kénozák, nem ehöztetik, met a leglób azétt nem válik bé, hogy rosszul kuráják, soztán a végin a vásároló bizocseságot okoják, hogy a bornyut nagy drágán megvöszik, de nem tугyák megválasztani (Helyes vélemény mert így az állatok rosszul tápláló hibáját nem lehet a bizottságra kenni. Szerk.)

Még egyet mondok a bornyu vásárró és kérom, hogy eszt szüvejek meg azok, a kiköt illet. A nép sok hejón aszt beszéli, hogy az egylet nyereszködik a bornyukon. Ezörször is montam mindönfelé, hogy ebbő egy szöse igaz, met csak a köcseségit számicsefa fő a vételáron főjel, de azoknak a Kirisztus is héjáha beszél. Ha az egylet ezután is csinája dieserendő munkáját, hát kérom a gazdasági egylet elnökségét: a licitációkó jelenese ki, hogy ez a bornyu enyiétt vétetöt; a readott köcseség enyi vót, s akkő csak a vak nem lássa, hogy az egylettő távol van a nyereszködésnek még a gondolatya is. (E tanács követése is oszlatja a bizalmatlanságot. Szerk.)

Éppeg bévégeztem vót levelemöt, a mikó olvastam e lap 21-ik számábó a jánosfali bíró levelit, a mejikben Istenösen a fejemhöz vágja a meszelő nyelit. Nesze neköd Rendős János! Te most rendösön kikaptad a bírói tisztölet díjat. Kelöt ez neköd? Jobb lött vóna kis korodba emönni a kopossóba. Hogy ne, a mikó 134 kösségi bíró lázit fő egy embőr elen, kit éppeg ő vitt belé a csávába, met a mijóta ovastam az ő levelit, gondotam magamba: ha egyik bíró ir a zujságba, hát ilik irni a másnak is. Egy kicsi viszetegségöm kerüt s gondotam, hogy én is megvakarom magam, mind a jánosfali bíró.

Most a zén viszetegségömött kihitt hunczfutra. Nem szüvesön látom, ha a székőj a székőjel vereködik, de a bírói tisztösségét főke hogy vögyem a meszelő nyelit s megke mondanom a zén bíró társamnak, hogy levelembő még csak egy szöte örtölt meg. Nem biza! Met ezökre ki ke jelöntenöm, hogy ama bizonyos jedző urra szömbe, a pénnaforgatásba a csatát evesztötte. S mámmost mit irtam én? Aszt, hogy félök, ha levelemét egyik, vaj a másik jedző ur rétam is etalája verni a port, mind a jánosfali bíró. Met hogy everte, ara rétam küjel tanu minden jedző, söt a bírók tömentelen nagy száma is. Hát hogy a pénnaforgatásba csatát vesztött a zén barátom: azét veri fére a jánosfali harangot?

Nomá edös barátom higye meg, hogy nem jó fogja fő a dogot, hiszön előre tudhatta, hogy a penna harciban — ha meg a zutosó szuszig igaza van is — a gyöz, ki anak igazi mestöre. Maga edös barátom lehet erőssen jó bíró, kitünő j'em-bör, jóbarát, de gyöngéb pénnaforgató a jedző urakná, kiknek ez inkább mestörségök. Hogy a rigó joban fütyöl, mind a horokáj, a pap joban peredikál mind a bakter, a vasúti kupé nagyob mind a denevér, hogy a nap fényöseb a zécekaná, azétt 134 kösség bírója nem fog téntát önteni Rendős Jánosnak a nyakába, met igón jó tугyák, hogy maga ot is högyet látot, hol még porszöm se vót. Hogy maga sönkitö se fél? Má miét a zistennyiláét is félne, ha evégezi dogát igásságotan, met a mü szogabiróink, jedzőink soha sem bánésák az igássághoz hü embört, s hogy ezöknek haragja münköt ne érijön — esmét kévánom, met ha rendetlenök lönnénk, haragjokot ki nem kerühetnök. Hát maga a jókévánságéit is harakszik?

Ha bírótánám, hogy — a mint nem kéne mönyön a kedves bar akarat ele harakszik: elverhetik soha sem vóna, tud vátozik a rózsáit és es meglás melet és a hogy én rettek Ró a kepit is levetötte ványa, h nek vidék zeti kötel irni, besz egy vidék nyolasán beszél: é meggyilk gebb bíró mely sze bíróra ös nul 25 a Me kik nyel tudatlan

Tü pánjától polgárm és Csilla nak Hel gett ért oltó tes tus hó folyamo éves fed veltsegg évi júli testület uteza 2 nokságú kell jel küldö kiküldé díj nin szállás ben re szövets tüztöltö 100 ko elnyere vagy t előnyb mentes ság ut be a géhez A felh hó 20 tekint jus h

pánjá ségi e tem, kelyk tésék

Ha bírótársaim tisztösségét ohajtom, ha aszt akar-nám, hogy főjebvalóink szeressenek, met ugy sincs — a mint írja — más jutalmunk, hát emmiatt nem kéne ojan erőssen harangozni, met ugy se mönyön a 134 bíró abba a tempolomba, hol a zén kedves barátom a tisztösségös kívánság és a jó-akarát elen perédikál. Maga a világon mindonét harakszik; harakszik ha mondom, hogy rétam is elverhetik a port, mind mágán, harakszik, hogy soha sem járt küjel Jánosfala határán, metha járt vóna, tudná, hogy a székőj népnek is vidékőnként vátozik a beszégye. Vögye elé csak a Kiriza Vad-rózsáit és ovassa abbo a Nagypám lákádálmát és meglássa, hogy Kereszturfi székben, a fénykő melet és gagy körösztye felé mind ugy beszének, a hogy én irtam. A zijen beszédét erőssen sze-rették Róka Támást, s Puczok Geczi bának még a kepit is hozta egyik ujság. — Lássá, a székőj levetötte má nagyrészebe régi ruházatyát, miét ké-ványa, hogy ehagya régi szépnylvét is? A nyelv-nek vidékőnkénti szép sájácságát megörözni nem-zeti kötelesség, s ha én őseim nyelvén szeretök írni, beszéni, met másképen nem is tudok — maga egy vidék nyelvének dédelgetését a nemzet gu-nyolásának uevezi? Bizon, bizon, ha tudná mit beszél: én is megharagunnám mágára a nyelv meggyilkolásának már szándékáétt is és mind öre-gebb bírő megírnám a maga részére a zutalvánt, mely szerint a 20-ik század küszöbén a jánosfali bíróra ősi szép nyelvünk gunyolásáért olvasatla-nul 25 adandó a 48 előti körösztyén szeretelből.

Mejhöz hasonló jókot kívánok mindazoknak, kik nyelvünk gyönyörű sájácseságait tudva, vagy tudatlanul bántani akarják.

Rendős János,
főbíró.

Hivatalos rész.

Tűzoltó tanfolyam. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 7901—902. alisp. Udvarhely város polgármestere, valamennyi községi előljárásnak és Csillag József tűzoltó egyleti alparancsnok ur-nak Helyben. Tudomásvétel és közhírre tétel vé-gett értesitem, hogy a „budapesti önkéntes tűz-oltó testület” folyó évi július hó 24-től augusz-tus hó 13-ig Budapesten országos tűzoltó szaktan-folyamot tart, a melyen résztvehet minden 18—40 éves fedhetlen előéletű, de lehetőleg általános mű-veltségű bíró férfi. A jelentkezés határideje folyó évi július hó 14-ike és a budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnokságához (Budapest, VII., Kun-uteza 2.) intézendő. Jelentkezők említett parancs-nokságnál július hó 24-én délután személyesen kell jelentkezniök. A jelentkező tartozik az öt ki-küldő hatóság, testület vállalat által kiállított s kiküldését igazoló bizonyítványát bemutatni. Tan-díj nincs. Ellenben jelentkezők az étkezésnél, el-szállásoláshoz és utazásnál a lehető kedvezmény-ben részesíttetnek. A magyar országos tűzoltó szövetség, továbbá a szövetség kötelekébe tartozó tűzoltó-testületek tagjai részére több, egyenkint 100 koronás ösztöndíjat tűzött ki. Az ösztöndíjak elnyerésénél az érettségi bizonyítványval jegyzői vagy tanítói oklevéllel bíró katonaviselt pályázók előnyben részesülnek az erre vonatkozó bélyeg-mentes kérvények az illetékes tűzoltó parancsnok-ság utján legkésőbbén július hó 5-ig nyújtandók be a magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksé-géhez Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 8. szám. A felhívás egész terjedelmében folyó évi július hó 20-ig a vármegye háza kiadóhivatalában meg-tekinthetők. Székely-Udvarhelyen, 1903. évi má-jus hó 26-án. D a m o k o s, alispán.

Sertéskivétel tilalma. Udvarhelyvármegye alispánjától. Szám 8049—902. alisp. Valamennyi köz-ségi előljárásnak. Közhírre tétel végett értesí-tem, hogy az osztrák belügyminiszter ur a szé-kelykereszturi járáshoz tartozó községekből a ser-téseknek Ausztriába való bevitelét továbbra is

megtiltotta. Székely-Udvarhelyen, 1902. évi május hó 28-án. D a m o k o s, alispán.

Felfogott és eltévedt állatok. Udvarhelyvár-megye alispánjától. 7570., 5804., 7877. 7614., 7873—902. alisp. Valamennyi község előljárása-gának. Közhírre tétel végett értesitem, hogy a far-kaslaki sertésnyájban 1 drb 2 éves sertés (fehér szőrű, balfülén D jeggyel), 1 drb hat hónapos malacz (hasított balfüllel), 4 drb 2 hónapos ma-lacz (három fehér, egy sárga, mindenik hasított balfüllel); az ujszékelyi határon egy jegytelen fe-kete bárány felfogott. Az almási legelőről pedig a mezőőrök május 13 án 3 drb lovzt behajtottak, a melyek közül 1 barnaszőrű herélt, homlokán fehér folt, bal tompján „Löv” bélyeg; egy darab barna szőrű, homlokán kis fehér folt, a nyakán balfelől „B” bélyéggel, herélt; 1 drb félsipejű sötét pejkanca, a sörényébe egy csiki harang kötvé, jegy nélküli. — Továbbá f. évi május hó 5-én 1 drb 7 éves, fejős (K. G. bélyeggel ellátott) bival és 1 drb 1 éves üszöbival (a fenti bélyeg-gel) a nagygyatambfalvi csordából; Székely-Kereszt-uron a közös legelőről pedig 1 drb 2 éves bival-borju eltévedt. Ismertető jelei: jobb szarván „Ke-reszt”, balszarván és a jobb csipőcsonton K. bé-lyeg. Farka egészen szőrtelen. Székely-Udvarhelyen, 1902. május 26-án. Dr Damokos Andor, alispán.

Sertés-zárlat és feloldás. Udvarhelyvármegye alispánjától. 7906., 7612., 7853., 7752, 785 1. 7892—902. alisp. sz. Székely-Udvarhely város pol-gármesterének és valamennyi község előljárása-gának. Közhírre tétel végett értesitem, hogy Szé-kely-Udvarhely város sertésállományában a sertés-vész szörványosan fellépett s az udvarzárlat el-rendelgetett, valamint a sertésvásár betiltatott. Bö-zöd-Ujfalu község lóállományában pedig a rühkór szörványosan fellépén, az udvarzárlat elrendel-tetett. Továbbá Kis-Galambfalva község juhállo-mányában a szörványosan uralgott rühkór; Ben-czéd, Homoród-Szent-Márton és Szent-Lélek köz-segek lóállományaiban szörványosan uralgott rüh-kór megszünvén, az ezekre vonatkozó zárlatok feloldattak. Székely-Udvarhelyt, 1902. május 26 Dr. Damokos Andor, alispán.

Szerkesztői üzenetek.

Egy iparos. Helybeli iparosaink sanyaru viszonyait közvetlen tapasztalattól ismeri — levelemből ugy látjuk. Nő hát legyen nyugodt. A ma délután 3 órakor, a polgári önképző és segélyző egyesület nagytermében tartandó rendkívüli közgyűlésen megjelenhel minden tisztességes iparos és gazda. Az átalakuló Ipari és Gazdasági Hitelszövetkezetnek is tagja lehet kivétel nélkül minden oly teljes koru egyén, ki a szövetkezet kerületében iparos, gazdálkodó és va-gyona felett szabadon rendelkezik. Sőt jogi személy (ipar-testület, ipartársulat, kereskedelmi és iparkamara stb.) is beléphet a szövetkezet tagjai sorába. Tehát már most, az átalakuló közgyűlésen jelentkezhetnek ugy a „ezébeli”, mint azon kívüli iparosok egyenkint és összesen is; a hogy éppen önkönek tetszik. Különbben nyílt levelel jövő szá-munkban foglalkozunk. Szíves üdvözet!

Nyílt-tér*

Nyilvános köszönet.

Derzsi Árpád ur sz.-udvarhelyi bádogos mes-ter, a szentmihályi unitárius egyházközség 60 me-ter magas tornyát teljesen újra fedte, villámhárí-tóval szakszerűen felszerelte s most, mikor a minden tekintetben imponáló, kifogástalan, nagy lelkiismeretességgel végzett munkát átadta, el nem mulaszthatjuk köszönetünket kifejezni, hogy első-sorban önmagának, másodsorban annak a munkanem-nek, melynek mestere dicsőséget szerzett.

Derzsi Árpád urat bárkinek, bárhol hasonló munkára jó lélekkel merjük ajánlani.

Szent-Mihály, 1902. május 30-án.

Varga Zsigmond,
gondnok.

Deák Miklós,
lelkész.

* E rovat alatt közölttekért felelősséget nem vállal a Szerk.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Jó és olcsó asztali és csemegeborok Székely-Udvar-helyt Fernengel Gyulánál kaphatók.

FRISS FAGYLALT és legfinomabb czuk-rász-sütemények **Ernszt György czukrászatában** Székely-Udvarhelyt (Főter, piaczsor) kaphatók. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Eladó telkek. Az Alsó-malom-utczá-ban két egymás mellett levő épületes beltelek örökáron eladó. Értezhetni Daróczi József tulajdonossal. 3—3

M. kir. államvasutak.

Keleti vonal.

NYARI MENETREND.

(Bukarest—Brassó—Budapest—Bécs.)

Érvényes 1902. május 1-től. Érvényes 1902. május 1-től.

Gy. v.		Állomások	Gy. v. Sz. v.	
I—III.	I—II.		I—II.	I—III.
7:35	9:15	ind. Bukarest	érk.	9:10 8:05
8:32	1:12	Predeal	↑	3:31 1:11
5:40	2:45	Brassó		2:09 8:00
2:25	10:24	Kézdi-Vásárhely		6:33 1:35
10:15	—	Bukarest		— 6:55
8:54	—	Palanca		— 6:27
9:50	5:17	Gyimes		1:50 5:57
5:06	12:31	Sepsi-Szt-György		4:35 10:33
7:05	3:05	Székely-Udvarhely		1:33 6:13
7:21	3:21	Bikafalva 11. sz. ór.		1:14 5:55
7:33	3:33	Bögöz		1:01 5:42
7:52	3:57	Nagy-Galambfalva		12:44 5:26
8:10	4:16	Bethfalva 6. sz. ór.		12:14 5:01
8:22	4:31	Székely-Keresztur		12:06 4:52
8:30	4:39	Boldogassz.-falva 3. sz. ór.		11:47 4:39
8:39	4:48	Uj-Székely 2. sz. ór.		11:37 4:29
9:04	5:04	Héjjasfalva		11:22 4:14
9:44	6:02	Segesvár	ind.	10:34 3:22
11:45	6:56	Kis-Kapus	érk.	9:43 2:01
7:41	4:40	Nagy-Szeben	↑	1:20 9:15
12:58	7:35	Küküllőszög		9:04 1:02
4:05	1:53	Sóvárád (Korond-fürdő)		2:48 3:25
2:05	8:12	Tövis (Arad felé elág.)		8:32 11:52
3:11	9:00	Székely-Kocsárd		7:50 10:47
12:25	5:43	Maros-Vásárhely		10:30 5:34
3:48	9:30	Aranyos-Gyeres		7:26 10:17
3:00	8:52	Torda		7:55 10:45
6:17	11:10	Kolozsvár		5:55 8:37
11:04	2:38	Nagyvárad		2:11 3:42
1:19	4:03	Püspök-Ladány		12:47 1:33
7:10	7:50	(Budapest)	érk.	9:15 8:30
1:50	1:50	(Bécs stb. Bruckon át)	ind.	2:10 6:00

(Utánnymot nem díjaztat.k.)

302 szám, folyó 1902. vh.

Árverési hirdetmény.

A sz.-udvarhelyi kir. bírósági végrehajtó köz-hírre teszi, hogy székelyudvarhelyi kir. járásbíró-ságnak V. 1382—1902. polg. számu végzése ál-tal Nyárádszeredai és Vidéki Székely Takarékpénztár részvénytársaságnak képviselve Pálffy Mi-hály ügyvéd által, parajdi Szállasi György neje Nán Mária és korondi Szálasi Márton ellen 565. frt, illetőleg 1130 korona tőke s járulékaí iránt¹ ügyben, alpereseknél Parajd községben összesen 2100 koronára becsült következő javai, u. m.: egy pejszörű kancza, két pár hám együtt, egy kasós prieska szekér, két hordó vasas kerékű szekér, egy nagy vásárra járó pakkos szekér és még 6-tól 11 tétel alatti ingók Parajd községében alperesek Szállasi György és neje Nán Mária házában 1902. június hó 21-én d. e. 9 órakor nyilvános árveré-sen el fognak adni, melynél az egyes javak vé-teláron azonnal fizetendő, esetleg a becsáron alól is a többet ígérőknek el fognak adni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtó-nál megtekinthetők. Ezuttal felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat ér-nyesíthetni vélnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulírt végrehajtóhoz nyújtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól.
Sz.-Udvarhelyt, 1902. április hó 18-án.

BIRÓ SÁNDOR s. k.,
kir. végrehajtó.

153—1902. végreh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelykereszturi kir. járásbíró 1902. évi V. 24—2 számú végzése következtében dr Krausz Ede budapesti ügyvéd által képviselt Johan Knispel wárnadorfi cég javára Tyavák Teréz székelykereszturi lakos ellen 503 K 48 f s jár. erejéig 1902. évi febr. hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 922 koronára becsült következő ingóságok u. m.: 2 pejló 2 szekér. házi butorok és szövetek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek sz.-kereszturi kir. járásbíró 1902. évi V. 24—3. számú végzése folytán 503 K 48 f tőkekövetelés, ennek 1901. évi szeptember hó 9. napjától járó 6 százalékos kamatai, 1/3 százalékos váltó díj és eddig összesen 69 K 81 f-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Sz.-Kereszturon alperes lakásánál leendő eszközzésére **1902. évi június hó 3-ik napjának d. u. 2 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbit ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Székely-Keresztur, 1902. évi május hó 16. napján.

SZALONTAI ALBERT,
kir. bír. végrehajtó.

Sz. 4058—902. szb.

Pályázati hirdetés.

Udvarhelyvármegye etédi körjegyző mellé rendszeresített segédjegyzői állás, lemondás folytán üresedésbe jött, melyre pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen 300 korona évi fizetéssel javadalmazott segédjegyzői állást elnyerni óhajtják, szabályszerűen felszerelt pályázati kérésüket folyó évi június hó 25-éig hozzám annál bizonyosan nyújtják be, minthogy a később beérkező pályázati kéréseket figyelembe venni nem fogom.

Székely-Keresztur, 1902. évi május hó 23-án

1—3

GÁLFFY,
főszolgabíró.

162—902. végreh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sz.-kereszturi kir. járásbíró 1901. V. 297—1. számú végzése következtében dr Nagy Samu székelyudvarhelyi ügyvéd által képviselt Udvarhelyvármegyei Takarékpénztár javára Nagy Bertha küsmődi lakos ellen 492 K s jár. erejéig 1901. évi aug. 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 870 koronára becsült következő ingóságok u. m.: 1 tehén, 1 bika, 3 tinó, 1 ló, sertés, széna, buza és 1 pár hám nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a székelykereszturi kir. járásbíró 1901-ik évi V. 129—1. számú végzése folytán 492 K tőkekövetelés, ennek 1901. évi április hó 4. napjától járó 6 százalékos kamatai, 1/3 százalékos váltódíj és eddig összesen 112 K 84 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Küsmődön alperes házában 1902. évi június hó 5-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbit íg-

rőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Székely-Keresztur, 1902. évi május hó 19 napján.

SZALONTAI ALBERT,
kir. bírósági végrehajtó

Szám 304—1902.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETÉNY.

Alulírott kincstári birtokkezelőség a földmívelésügyi miniszter ur ő nagyméltósága folyó évi május hó 23-án 48831. VI—2 számú magas rendeletére a folyó év október 12-ig Maros-Ludason felépítendő 100 telepes ház föld és kőműves munkájának biztosítására a birtokkezelőség irodájában folyó évi június hó 10-én d. e. 10 órakor zárt írásbeli versenytárgyalást fog tartani. Felhivatnak versenyezni kívánók, hogy az egy-egy koronás bélyeggel ellátott sajátkezüleg irt borítékba zárt ajánlatukat és az ajánlati költségvetést, az ajánlati összeg 5 százaléknak megfelelő bánatpénzzel együtt az irt időre a birtokkezelőséghez nyújtják be, a hol a bővebb feltételek és a telepes házak tervrajzai is megtekinthetők.

Az ajánlathoz a birtokkezelőség költségvetési mintát ad, a melyben az egyes munkálatok összegei tüntetendők ki. Az ajánlathoz kiteendő az ajánlattevő neve, lakhelye, polgári állása, továbbá tisztán kiírandó számokkal és betűkkel is azon egységár, a melyért az ajánlati költségvetés összegének alapul vétele mellett a vállalkozó egy telepes ház ácsmunkájának elvégzését felvállalja.

Az ajánlatban kiteendő, hogy vállalkozó a tervet, az építési feltételeket és a helyi viszonyokat ismeri.

Ajánlatok nem csak az összes házakra, hanem azok egy részére is elfogadhatnak.

Maros-Ludason, 1902. május hó 29-én.

Maros-Ludasi és Maros-Bogáti
m. kir. kincstári birtokkezelőség.

Szám 312—1902.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETÉNY.

Alulírott kincstári birtokkezelőség a földmívelésügyi Miniszter ur ő nagyméltósága folyó évi május hó 24-én 48663 VI—2. számú magas rendeletére a folyó év október 11-ig Maros-Ludason felépítendő 100 telepes ház ács munkájának

A Székelyföld központi fogműterme.

Tulajdonos: FODOR L. LAJOS.

Székely-Udvarhelyt (Kossuth-utca
Balassy-ház).

Teljes tisztelettel értesítem a m. t. közönséget, hogy budapesti fogműtermemet Székely-Udvarhelyre, a Székelyföld központjára áthelyeztem s azt megnyitottam.

Készítek: arany hidalásokat, csapfogakat, fogakat, fogsorokat valódi amerikai fogakból szájpaddalás nélkül, légnymásra — saját rendszerem szerint. Kiegészítek: hiányos állcsontokat és arra műfogakat helyezek, szóval minden e szakba tartozó műveleteket felelősség mellett teljesítek.

A m. t. közönségnek már volt alkalmam meggyőződni, hogy működésemben kellő szakértelem és odaadó lelkiismeret vezérel s hogy nagybecsű bizalmával visszaélni nem fogok. Ez bátorított fel arra is, hogy állandó lakásomat ide helyezem s — szükség esetén — mindig közvetlen szolgálatára lehessenek a nagyközönségnek.

Műveleteimért 10 évig kezeskedem s az esetleg előfordulható javításokat díjmentesen teljesítem. Szegényeknek ingyen nyújtok segítséget.

Található vagyok ünnepnapokon is d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Szíves bizalmukat kérve, vagyok és maradok

kiváló tisztelettel:

Fodor L. Lajos,

a Székelyföld központi fogműtermének
tulajdonosa.

Fogak darabonként 4 koronától feljebb.

biztosítására a birtokkezelőség irodájában folyó évi június hó 13-án d. e. 10 órakor zárt írásbeli versenytárgyalást fog tartani. Felhivatnak versenyezni kívánók, hogy az egy-egy koronás bélyeggel ellátott sajátkezüleg irt borítékba zárt ajánlatukat és az ajánlati költségvetést, az ajánlati összeg 5 százaléknak megfelelő bánatpénzzel együtt az irt időre a birtokkezelőséghez nyújtják be, a hol a bővebb feltételek és a telepes házak tervrajzai is megtekinthetők.

Az ajánlathoz a birtokkezelőség költségvetési mintát ad, a melyben az egyes munkálatok összege tüntetendők ki. Az ajánlatban kiteendő az ajánlattevő neve, lakhelye, polgári állása, továbbá tisztán kiírandó számokkal és betűkkel is azon egységár, a melyért az ajánlati költségvetés összegének alapul vétele mellett a vállalkozó egy telepes ház ács munkájának elvégzését felvállalja.

Az ajánlathoz kiteendő, hogy vállalkozó a tervet, az építési feltételeket és helyi viszonyokat ismeri.

Ajánlatok nem csak az összes házakra, hanem azok egy részére is elfogadhatnak.

Maros-Ludason, 1902. május hó 29-én.

Maros-Ludasi és Maros-Bogáti
m. kir. kincstári birtokkezelőség.

Eladó vagy kiadó.

Szabó Albert kir. közjegyző
ur háza eladó, vagy f. év szeptember 1-től kiadó. 1—3

BURGONYA

igen szép kék fajta vékája 44,
sárga 60 fillér; korpa, törökbuza
szintén a legjutányosabb napi áron kap-
ható

Gál János

fűszerkereskedésében
Székely-Udvarhelyt.

7 oldal.

és csak
Székely-
TEN

mely teljes f
lönféle munk
vábbá telefon
lol. A buvár
este 9 óráig
viz alá megy
Belépti-díj

NEMZ

érdekes és

Minden látog

L. G

mely szép tá
nyiségű czél
Nagysz

Raktár: M

Udvarh

Az

Részvény

1-től kez

zalékra

kamatlaba

Szék

1—2

van sze

gyelméb

hordók

kártya

raktár

szolid k

csón tel

Ger

kibérelt

lett m

gálok.

szolgál

mester

Megérkezett
és csak rövid ideig látható
Szekely-Udvarhelyt, a főtéren
az eredeti angol
TENGERI BUVÁR

mely teljes felszereléssel a víz alá megy, ott különféle munkát végez, ugymint: ir, kalapácsol, továbbá telefon utján beszél a közönséggel és dalol. A buvár előadások láthatók d. u. 4 órától este 9 óráig, mely idő alatt negyed óránként a víz alá megy.

Belépti-díj: I. hely 40 fill. II. hely 20 fill.

NEMZETI PANORÁMA

érdekes és tanulmányos látványosságokkal; hol kiválóan kiemelendő:

az angol-bur háború.

Minden látogató ajándékot kap. Továbbá ajánlom nagyszerűen berendezett

LÖVŐLÉNYET,

mely szép tábla képekkel van ellátva, nagy mennyiségű czéltáblákkal

Nagyszámu látogatást kér a tulajdonos.

Obendorf répamag és angol perjefümag.

Mélyen isztelt háziasszony!

Bátorkodom becses tudomására hozni, hogy az elismert legjobb minőségű aradi lisztekben

állandó nagy raktárt tartok, valamint a fűszerszakmába vágó összes áruk nagy választékban vannak raktáron, ugyszintén mindennemű gazdasági- és veteménymagvak a legolcsóbb árak szerint számíttatnak.

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel:

Tibád Ignác.

52—9

Szolid és pontos kiszolgálás.

Mindenütt mű áruk a legolcsóbb napi áron.

lamilag ölmozott löhere- és luczeri amagvak.

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. COMP. Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszor, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József, gyógyszerésznél Budapest.**

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók. Rudolstadt.

Raktár: Nagysolymosi Konez Armin gyógyszer-tára Székely-Udvarhelyt. 20 — 29

Udvarhelymegyei Tak. Pénzt. R T.

Hirdetmény.

Az „Udvarhelymegyei Takarékpénztár Részvény-Társaság” folyó évi július hó 1-től kezdve a betéti kamatlábat 4 1/2 százalékra (adómentesen), a kölcsönök utáni kamatlábat pedig 7 1/2 százalékra szállítja le. Székely-Udvarhely, 1902. május hó 21

1—2 Az Igazgatóság.

Kádár üzletemet

van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani. Raktáron tartok boroshordókat, fenyőkádákat, csebreket, kátiyákat és dézsákat. Elvállalok gyári, raktár- és pinzeberendezéseket pontos és szolid kivitelben. Javításokat gyorsan és olcsón teljesítek. Hordók hitelesítését elvállalom.

Gergely-féle sósfürdőt

kibéreltem s a legpontosabb kiszolgálás mellett minden nap meleg fürdőt szolgál. Szives pártfogást kérve, vagyok kész szolgálattal: **Magyar István,** kádár-mester és fürdőbérő. 1—25

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva.

Az üvegek felszerelése a keres. törvény mintavédelme alatt áll.

E balzsam belsőleg és külsőleg használható. Ez: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek minden kóros állapotokban, enyhíti a hurtot, csillapítja a váladékot, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyítja a legregebb bajokat. 2. Kitünő hatása van a torokgyulladás, rekedtség és a többi torokajajknál. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor- s a bél-betegségeket és szagatásokat a testben. 5. Szeliden mozditja elő a székélést s a vér tisztulását, megtisztítja a veséket, megszabadítja a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az átvégyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, odvasfogaknál és szájröthadások s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűfögést, a szájnak s a gyomornak bűzét. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orbáncz kiütést, varak, megfagyott s megégett tagokra rüh, fekély s bőrduzzadás és repedés stb. esetében megszünteti a fejfájást, zugást, szagatást, köszvényt, fül-fájdalmat stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apácza védjegyre. Hamistól legjobban megóv az, ha közvetlenül tőlem gyáramból rendelnek eredeti szab. karto- nokban Ausztria-Magyarország minden postaállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona. Bosznia és Hercegovina részére 4 korona 40 fillér. Kevesebb nem küldetik széjjel Szétküldés csak előfizetés vagy előleg küldése mellett.

Miért szenved ön? holott minden fele és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcs

használatánál, rendkívül jó hatású, a sebek gyógyulásánál valamint a fájdalmak enyhítésénél utólérhetetlen. A valódi centifólium kenőcs alkalmazható: A gyermekágyasok rossz természetű mellbajainál, szoptatók mellkeményedése, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyilalások, sebek, folyások, dagadt lábak s csont- evedéseknél, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, száalka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömféreg, körömgüles, a lábna járásközben tör- kébesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugás stb., stb. eseteiben. — A szállítás kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltetik. Két tégely csomagolással, postai szállítási díjjal együtt 3 korona 60 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Arra kérek minden- kit, hogy óvakodjék a hatáskülsü hamisítások vevésétől s arra ügyelni, hogy a tégelybe be van-e a fenti védjegyem és czégem: **Thierry (Adolf) Limited gyógytára az „Orangyal Pregradában, égetve.**

Ezen gyógyhatásukban fölülmulhatlan két szer nemesak a romlásnak nincs kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régebb, annál értékesebb és hathatósabb, nem árt sem a fagy, sem a forróság, tehát minden évszakban használhatók. Majdnem minden esetben segítenek és eredménnyel járnak, legalább az orvos érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló feldicsért érték- és hatáskülsü ugynevezett pótszereket venni, melyekért a pénzt haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipróbált olcsó és megbízható, emellett tel- jesen ártalmatlan, világhírű szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshető- ségekre készenlétben kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valódiság minden jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte és czimezzük:

Thierry (Adolf) Limited „Orangyal-gyógyszertár” Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Központi raktár Budapest Török F. gyógyszerárban, Zágrábban Mittelbach S. gyógy- tárában és Bécsben Hradý L. gyógytárában.

Allein echter Balsam aus der Rohitsch-Apothek A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Kézi jégkészítő gép.

Tíz perc alatt tiszta, bakteriummentes táblajég készíthető a legegyszerűbb és legolcsóbb eljárás szerint. Képviselek — megfelelő biztosíték mellett — Csik- és Udvarhelyvármegyék részére kerestetnek. — Ajánlatok: „Székely-Udvarhely 3531. sz. Rudolf Mosse Wien I., Seilerstätte 2.“ czímen teendők. 2—2

Egészen új!

A mai kor igényeinek megfelelő fűszer és vegyesáru cikkekhez való berendezés a Theil-féle üzletből *eladó*. — Bármikor megtekinthető: *Szentpétery Gergely* tulajdonosnál Székely-Udvarhelyt. 2—0

Hazai ipar! Szolid munka! Olcsó ár!

ALBERT PÉTER

Kovács-mester

Székely-Udvarhely Kosuth-utca 74.

Allandó raktárt tart
legjobban elkészített és legkülönbözőbb
kivitelű modern

KOCSIKBÓL.

Használt kocsikat becserél, vagy kijavít a legpontosabban, szolid kivitelben és olcsó árak mellett.

„KEGYELET”

disztemetkezési intézet
Székely-Udvarhelyt, a Fötéren,

Barcsay Károly

divatüzletével egybekötve.

Temetkezéseket úgy helyben, mint vidéken legpontosabban, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig eszközöl.

Templomok, kápolnák és termek, sőt egész udvarok gyászba vonását is elvállalja. Hullákat exhumáltat s bárhonnan elszállítat. Raktárt tart fa- és érc-koporsókból, szemfődelek-, párnák-, szalagok- és egyéb gyász kellékekből mindig nagy választékot. Új gyász kocsik fényes felszerelésekkel, testőrök s az összes temetési személyzet ruházata teljesen magyar. Fölve: olcsó és pontos kiszolgálás. 17—52

Szolid és pontos kiszolgálás.

Az „Oroszlánhoz” Székely-Udvarhelyt.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a helyi piacon egy a mai kor igényeinek megfelelő

FÜSZERKERESKEDÉST

nyitottam. A fűszerszakmába vágó összes áruk, a legkitünőbb, minőségű

aradi lisztek minden számban.

Finomított cukor, kávé, rizs, kásák, mindennemű gazdasági- és veteménymagvak, államilag ólmozott arankamentes lóhere-, luczerna-, obendörfi répamagvak. Az idény beáltával zöld főzelékek, u. m.: saláta, karfiol, zöld-bab stb., stb. a legolcsóbb napi áron.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, vagyok

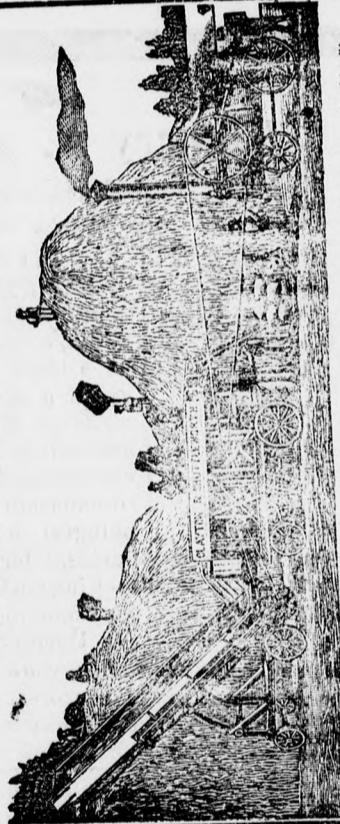
kitünő tisztelettel:

SZABADY JÁNOS.

6—12

Kitünő minőségű áru a jelszavam.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépezetek Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gözcseplőgép-készletek
2 1/2 egész 12 loerős, számlakészítők, tisztító-rostát, konkolyozók, kasszáló- és arató-tovább járgány-cseplőgép, lóhere-cseplők, tisztító-rostát, konkolyozók, kasszáló- és arató-gépek, szénnyújtók, boronák.

„Columbia-Drill”

legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrő-malmok, egytetemes acél-ékek.

2- és 3-vasú ékek és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes díjcsúszék kivételére ingyen és bérmentve adunk.

Lincolni tőrszavarnak a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Fogorvosi műterem.

Dr Székely Kornél és Guttermuth János a majdnem egész Európában szabadalmazott, Párisban s Rómában a nagy arany éremmel kitüntetett, légszivós rendszerű

szájpád nélküli fogsorok

feltalálói s egyedüli készítői működésüket május hó 30-án a „Budapest” szállodában megkezdték.

Ezen szájpád nélküli fogsorok szabadalmazva lettek:

Magyarorsz. 21225., Franciaorsz. 306336., Angolorsz. 23502., Olaszorsz. 306170., Oroszorsz. 12861., Belgium 153799. és Schweiczban 25555 sz. a.

Nagy aranyéremmel kitüntetve: Párisban 1901., Rómában 1902-ben. Fogtömés 10 évi jótállás mellett. — Fájdalmatlan fog- s gyökér-huzás.

Mérsékelt díj.

Rendelés d. e. 9—12; d u 2—5-ig. Tartózkodás június hó 10-ig.